

Rafajovská divotvorná ikona Božej Matky

Rafajovce sú jedným z najstarších pútnických miest Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, známe svojou zázračnou ikonou Presvätej Bohorodičky.

Ungváry Ede v roku 1900 napísal, že na svahu Giroszka, stál kedysi obrovský dub. Jedného dňa sa na tomto často využívanom mieste odpočívajúcim cestujúcim zjavil obraz Blahoslavenej Panny Márie. Zvest' o neobyčajnom zjave bleskurýchle preletela okolím a všade vzbudila záujem. Záujem sa vystupňoval, keď krátko po zjavení začal z kmeňa tohto bukového stromu vyvierat' prameň. V tom čase sa usadil v blízkosti prameňa jeden tichý rehoľník. Mních hneď po svojom príchode namaľoval obraz Panny Márie s Ježiškom. Obraz zavesil na buk a pod ním kázal, spovedal a vysluhoval sviatosti. Mních za pomoci okolitých ľudí postavil drevenú cerkev. Po dlhom čase drevený chrám zhorel, ale obraz Panny Márie sa zázračným spôsobom zachránil a zostal nepoškodený. Veriaci obraz znova zavesili na buk pri prameni, kam sa chodievali modliť.

Po požari bol tento zázračne zachránený obraz prenesený do Giroviev a bol tam, kým sa v Rafajovciach nepostavila nová cerkev. Ale z girovského chrámu zmizol, neznámym spôsobom sa opäť dostal do Rafajoviec. Táto udalosť sa opakovala. Podľa toho miestni ľudia uznali, že obraz si praje ostat' v Rafajovciach. Vo vizitačnej správe biskupa Michala Manuela Olšavského o Rafajovciach z roku 1752 sa však píše: „*Je tu zázračná ikona, ktorá slzila v roku 1705. Tento rok bol rokom povstania Františka Rákociho II., ktoré ničilo a ohrozovalo Mukačevskú eparchiu. Toto tvrdenie je dokázané v došetrení vedenom biskupmi, ale protokoly sa nezachovali, zato na slávu zázraku na sviatok Narodenia Panny Márie sa konajú odpusty a púte.*“

Dnes je isté, že ikona nezhořela pri požari chrámu, a jej navracanie sa do chotára Rafajoviec by mohlo stačiť na to, aby sme ju označili termínom zázračná. Ale na to, aby toto označenie bolo pravdivé, je nutné viac ako len legenda, aj keď je z viacerých zdrojov potvrdená. Takýmto dôkazom by mohla byť vyššie spomínaná vizitačná správa biskupa Michala Manuela Olšavského o Rafajovciach z roku 1752. Jedno z vysvetlení, prečo biskup Michal Manuel Olšavský nepodáva podrobnejšie informácie ohľadom tejto ikony, je logický fakt, že ikonu, ako aj s ňou spojené udalosti veriaci aj kňazi veľmi dobre poznali. Aj teraz sa tu nachádza lúka, na nej vyviera prameň a blízko stojí kaplnka zdobená mozaikou Matky ustavičnej pomoci.

Ikona sa od svojho vzniku stále teší veľkej úcte. Keď bola umiestnená v drevenom chráme, zaujala miesto na prestole. V roku 1750, keď sa postavil nový chrám, zaujala ústredné miesto v strede ikonostasu. Za pôsobenia Andreja Krištofa v roku 1891 bola ikona umiestnená do pozláteného preskleného kovového rámu a znova zaujala miesto na oltári. Vo svätyni na oltári je dodnes a vyberá sa len na veľký odpust kvôli verejnej úcte. Záujem o ňu neopadol ani počas rokov likvidácie Gréckokatolíckej cirkvi. Veď to bola práve Bohorodička, ktorá chránila vieru nášho ľudu.

Odpustová slávnosť sa tu koná na sviatok Zoslania Svätého Ducha a farská slávnosť, tzv. malý odpust, na sviatok Narodenia Presvätej Bohorodičky.